

Анастасія Токарська,
аспірантка за спеціальністю 291 Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії,
Волинський національний університет ім. Лесі Українки
ORCID ID 0009-0009-2822-7227; e-mail: tokarska.anastasiia@vnu.edu.ua

МОЖЛИВОСТІ ВПЛИВУ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ НА ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Матеріал, представлений у статті, зосереджений на міжнародних відносинах, публічній дипломатії та діяльності української діаспори в умовах війни України з Росією. Основна мета дослідження – проаналізувати характер і можливості впливу української діаспори на громадську думку приймаючих країн під час військових дій, в контексті публічної дипломатії. Автором наголошується, що країнам для досягнення основних цілей у реалізації своїх національних інтересів, доступні сучасні інструменти публічної дипломатії, які допомагають: по-перше, подолати негативні образи свого минулого, по-друге, поширити свої цінності та модель і, по-третє, широко повідомити про свої порівняльні економічні та торговельні переваги для іноземних інвестицій. В умовах російської агресії проти України, четвертою і найголовнішою є необхідність згуртування закордонних українців для забезпечення належного впливу на громадськість своїх країн з метою забезпечення надання Україні політичної, військової, гуманітарної та іншої допомоги в цілях протидії зазначеній агресії.

Автор розглядає поняття публічної дипломатії, сутність її форм, деякі особливості співпраці з діаспорою. Увагу приділено ролі діаспори по просуванню позитивного іміджу України як держави в умовах військових дій. Українська діаспора показала, що може реально впливати на громадську думку практично в усіх країнах світу. В українській спільноті є чимало науковців, бізнесменів, юристів та маркетологів, які могли б допомогти сформулювати вагомні аргументи щодо того, чому Україна заслужила підтримку Заходу. Українська дипломатія повинна мати ці аргументи «під рукою», а діаспорі потрібно не просто впровадити, а чітко закріпити їх у суспільній свідомості приймаючих країн. Це не проста мета, для її реалізації необхідне, на думку автора, в першу чергу, чітке розуміння того, що таке діаспора у сучасному світі, як вона співпрацює в рамках системи публічної дипломатії України, які інструменти і методи впливу на громадську думку приймаючої країни їй доступні та як оцінити таку діяльність.

Ключові слова: діаспора, публічна дипломатія, вплив, громадська думка, російсько-українська війна, міжнародні відносини, позитивний імідж, співпраця.

Вступ. Роль діаспор як провідників українських національних інтересів у приймаючих країнах лише є полем важливого наукового осмислення. У цій проблематиці існує ще значна кількість нерозв'язаних питань, і хоч багато наукових експертів і практиків загалом погоджуються з тим, що діаспори можуть мати потенційний позитивний вплив на формування громадської думки у своїх країнах, різні аспекти теми залишаються незрозумілими і потребують подальших досліджень.

Аналіз останніх публікацій. Питанням, пов'язаним з можливостями впливу діаспори на громадську думку країни перебування в контексті з публічною дипломатією, нині присвячена досить значна кількість публікацій. Це, на нашу думку, обумовлено, в першу чергу тим, що ці дві взаємопов'язані проблеми, з одного боку, впливають на сучасний стан розвитку міжнародних відносин, а з другого – є безпосереднім проявом громадянського суспільства. Серед зарубіжних дослідників, які вивчали проблематику виникнення та визначення терміну «публічна дипломатія», слід згадати Е. Галліона, А. Гоффмана, Е. Елліота, М. Гольцмана, Н. Кулла, Дж. Брауна, Г. Скотта-Сміта, К. Росса. І безумовний інтерес серед цих авторів представляє думка автора однієї з перших дефініцій «публічна дипломатія» Е. Галліона, який вважає, що публічна дипломатія забезпечує можливість впливати на формування думки закордонної аудиторії, що сприяє досягненню зовнішньополітичних цілей. Водночас, як буде показано нижче, в сучасній політичній науці ще не склалося єдине поняття «публічна дипломатія», що не дає змоги належним чином застосовувати термінологічні засади наукового дослідження.

Головна мета статті полягає в тому, щоб, на основі вивчення й узагальнення теоретичних джерел і практичних матеріалів, виявити підходи до аналізу можливості впливу

української діаспори на громадську думку приймаючої країни під час війни України з Росією в контексті публічної дипломатії. У рамках зазначеної мети, розглядатимуться теоретичні аспекти публічної дипломатії, будуть окреслені основні аспекти сутності діаспори, виявлені засоби та механізми впливу діаспори, в тому числі й української, на громадську думку, виокремленні певні підходи до оцінки такого впливу.

Методи дослідження. У рамках наукового дослідження використовувались такі загальнонаукові методи, як: історико-теоретичний, що дозволив вивчити специфіку розвитку публічної дипломатії та окремі аспекти функціонування діаспор, а також встановити причинно-наслідкові зв'язки та визначити основні напрямки у цій сфері; порівняльний аналіз використаний при порівнянні діяльності діаспор в різних країнах; методи відбору, узагальнення, синтезу, аналізу та оцінки наукового матеріалу використані при формулюванні висновків про стан впливу діаспори на громадську думку під час війни в Україні.

Результати дослідження. Сучасні міжнародні відносини характеризуються тим, що, крім традиційних дипломатичних інструментів та інституцій, спираються й на нові інструменти. До таких інструментів, в першу чергу, можна віднести публічну дипломатію.

Поняття публічної дипломатії має значну історію. Вважається, що перше застосування цього терміну відноситься до кінця XIX ст., коли тодішній президент США Ф. Пірс використовував його в якості синоніма «ввічливість». На початку XX ст. цим терміном здебільшого позначали нові методи ведення зовнішньої політики. В певній остаточній формі, яка використовується і донині, дефініцію узагальнив декан Школи з міжнародних відносин Університету Тафта (США) Е. Галліон (Висоцький, 2020). Наприкінці XX – початку XXI ст. термін «публічна дипломатія» почав активно застосовуватися у практиці та наукових дослідженнях, а цей інструмент увійшов у практику дипломатичної діяльності більшості країн світу. Однак, і досі в науковому обігу не існує чіткого і стійкого закріплення дефініції.

Найбільш вдалим, з нашої точки зору, є таке визначення поняття «публічна дипломатія», яким зараз користується офіційна українська дипломатія. Публічна дипломатія – це система заходів, за допомогою яких держава комунікує з громадськістю інших держав та впливає на формування суспільної думки населення інших країн для просування своїх національних інтересів і реалізації зовнішньополітичних цілей (Стратегія публічної дипломатії, 2021).

Отже, виходячи з наведеного визначення, можна зазначити, що невід'ємною складовою публічної дипломатії України є співпраця з українською діаспорою в різних країнах світу, оскільки діаспора, з одного боку, є безпосередньою частиною населення певної країни, яка, з другого – завдяки тісним і невід'ємним зв'язкам з Батьківщиною є логічним провідником її інтересів. Хто, як не діаспора, в змозі ефективно та наполегливо здійснювати діяльність, засновану на обміні ідеями, цінностями, традиціями та іншими аспектами культурної ідентичності, з метою зміцнювати відносини між Україною та країнами діаспори, підвищувати соціально-культурну взаємодію, а також просувати національні інтереси акторів міжкультурних зав'язків. Особливо важливою, з нашої точки зору, для України ця діяльність стає зараз, в час важких випробувань – протидії російській агресії в період повномасштабної війни. Це стосується як різних аспектів надання нашій країні різноманітної допомоги: економічної, військової та ін., так і підтримки українських біженців, які змушені тимчасово залишити свої домівки.

«Діаспора» – слово грецького походження, що означає «засівати» або «розсіювати». Термін став самоідентифікацією багатьох різноманітних груп, які мігрували або чий предки мігрували з одного місця в інше або в кілька інших місць.

Належність до діаспори передбачає усвідомлення або емоційну прихильність до загальноприйнятого походження та пов'язаних з ним культурних атрибутів. Таке походження та атрибути можуть підкреслювати етно-лінгвістичні, регіональні, релігійні, національні чи інші особливості. Занепокоєння щодо розвитку батьківщини та важкого становища членів спільної діаспори в інших частинах світу походить з цієї свідомості та емоційної прихильності (Vertovec, 2005).

Сьогодні, в умовах війни з Росією, українська діаспора активним способом підтримує Україну. Коротко оглянемо діяльність української діаспори у світі.

Акції на підтримку України відбулися майже на всіх континентах (окрім Африки, принаймні ми поки що не маємо відповідної інформації). У Канаді та США майже всі великі міста підтримали Україну шляхом багатолюдних демонстрацій і мітингів. У політичних колах і канадському суспільстві панує єдність у необхідності підтримувати Україну. Наприклад, вже 26 лютого 2022 р., влада провінції Квебек наказала SAQ (Квебекській алкогольній компанії) припинити продаж російської алкогольної продукції на знак солідарності з Україною. Одночасно ще 4 провінції Канади заборонили продавати товари з РФ на своїх територіях. Прем'єр-міністр Альберти звернувся до прем'єр-міністра Канади з вимогою негайно заборонити експорт усієї продукції з РФ до всієї Канади. 1 березня уряд Канади заборонив усім суднам і риболовецьким шхунам, що належать РФ, чи зареєстровані там, заходити до своїх внутрішніх вод і портів. 3 березня, Канада вводить додаткові санкції проти енергетичного сектору РФ. Про це заявила міністр закордонних справ Канади М. Жолі. Вони торкнулися 10 ключових осіб із двох важливих компаній енергетичного сектору РФ – «Роснафти» і «Газпрому». Також до списку додані такі чільні російські чиновники, як Д. Медведєв, М. Мішустін, С. Собянін, А. Бєглов. І цей перелік з кожним днем збільшується (Діаспора України, 2022).

Як і завжди, найбільш активними були діаспори Канади і США. У Південній Америці найактивнішими були громади в Бразилії та Аргентині. Австралія продовжувала дуже цікавитися українськими подіями. Велику підтримку надали і країни, які мають власний досвід того, що означають «братерські обійми» Росії. До їхніх акцій до українців долучилося багато громадян у Польщі, Грузії, Литві, Естонії, Чехії та інших країнах. Серед країн ЄС, найбільші та найактивніші заходи відбулися у Франції, Португалії, Великій Британії, Нідерландах та Італії. Численні акції були організовані й у Японії, Південній Кореї.

Важливою особливістю вищезгаданих заходів є безпрецедентна активність українців у всьому світі. У більшості випадків вони добре інтегровані в суспільства своїх країн проживання. Будучи американськими, канадськими чи французькими громадянами, вони показали, що залишаються й українцями.

Наукові публікації, які присвячені проблемам діаспори, майже єдиноманітньо стверджують, що сила або вагомість події на батьківщині, впливає на спільноти діаспори різними способами (Baser, 2014; DeWind, Segura, 2014; Jimenez, 2014). Значна політична або військова напруга на батьківщині може бути важливою для виклику хвилі етнічної політичної мобілізації в діаспорі, що робить останню політично активнішою. Конфлікти та війни на батьківщині в більшості випадків надають найсильніший вплив на мобілізацію діаспори.

З 1970-х років все більше наукових праць приділяють увагу політичному впливу діаспори на приймаючі країни, особливо щодо зовнішньої політики. Більшість авторів розглядають політичну діяльність діаспор як законне явище ліберальних демократичних держав, яке можна порівняти з політичною активністю інших груп інтересів. Величезна кількість літератури про політичне лобіювання діаспори зосереджена на запитанні: за яких умов етнічні актори можуть впливати на політичний процес? Існує ряд припущень, які науковці пропонують для пояснення випадків такого впливу діаспори. Успіх груп діаспори залежить від низки факторів, які можна грубо поділити на структурні та агенційні, найбільш цитованими з яких є наявність лобі, організаційна спроможність, її політична значимість, характер справи, яку просуває діаспора, відсутність конкуруючої лобістської групи з протилежною справою та узгодження інтересів діаспори з інтересами держави. Остання ідея привернула особливу увагу дослідників груп інтересів – Басер Басер називає це «стратегічною конвергенцією», тоді як Джош ДеВінд і Рената Сегура використали термін «теорія конвергенції / розбіжності». Концепція стратегічної конвергенції припускає, що для просування своєї справи важливо, щоб група інтересів знайшла спільну мову з порядком денним уряду (Baser, 2014; DeWind, Segura, 2014).

Різні групи діаспори, які представляють той самий народ, але живуть у різних частинах світу, можуть мати різний ступінь впливу на зовнішню політику. Отже, як ми можемо виміряти вплив етнічного лобіювання? Питання впливу є темою, яка активно обговорюється в політології, особливо в літературі про етнічне лобіювання. Вплив може бути «уявним» або реальним. Його можна розглядати як контроль над політичними результатами, які можна спостерігати, такими як законопроекти чи парламентські дебати: «Це означає, що актор вважається впливовим, якщо поведінка призводить до або запобігає змінам у політичних рішеннях чи політичному порядку денному, які є кращими/небажаними для актора» (Haneu, Vanderbush, 1999, pp. 341-361).

Українська діаспора є зрілою спільнотою, що займається різними видами впливу на громадську свідомість приймаючих сторін, яку можна поділити на політичний вплив, спрямований на тих, хто приймає рішення, та соціальний вплив, спрямований на громадську думку. Однак, часто ці два типи впливу діаспори дуже подібні, іноді важко розрізнити, на яку цільову аудиторію діаспори прагнуть впливати або встановити межі між практикою соціальної та політичної складової впливу діаспори.

Аналіз наукових джерел і публікацій свідчить про те, що вплив української діаспори на громадську думку приймаючих країн на користь України, здебільшого походить від трьох якісно різних типів акторів: великих інституціоналізованих гравців діаспори, окремих підприємців діаспори та політиків діаспори.

До першої категорії, наприклад, відноситься Конгрес Українців Канади (КУК), який є основною організацією української діаспори в цій країні. Вона була створена як головна організація, яка має найбільше представництво українсько-канадського населення. Ця організація, виходячи з її розміру, досвіду, організаційної та фінансової спроможності, має найбільшу здатність працювати в якості офіційного лобіста України.

Етнічна політика багатьох країн, особливо таких, як Канада і США, є ареною для багатьох гравців, які можуть вважати себе зобов'язаними або мотивованими виступати від імені української діаспори чи України. Незважаючи на те, що існування добре інституціоналізованих етнічних організацій є ключем до політичного впливу, особи, які діють поза встановленими каналами, використовують політичну пропаганду, ідентифікують себе як «родичі діаспори», часто також мають вплив на політику в державі.

Окремі етнічні політики – це ті, хто визнає (і часто підкреслює) власне етнічне походження, використовуючи його стратегічно. Їх слід вважати частиною так званого лобі української діаспори. Сучасна література про етнічне лобіювання вказує, що їхня роль у політичному захисті діаспорою інтересів України є важливою (Helboe Pedersen, 2013), і її не слід недооцінювати у випадку її впливу на відстоювання проукраїнських інтересів.

Загалом, роль окремих груп лобістів діаспори або окремих гравців можна узагальнити таким чином:

- інформування уряду приймаючої країни з питань, що стосуються України, через офіційні канали, і створення таким чином сприятливого середовища для роботи Посольства України;
- використання типових масових інструментів (протести, мітинги, петиції) для інформування широкої громадськості з питань, які мають значення для української справи;
- використання власних каналів зв'язку з урядом для незалежного лобіювання обраних напрямків.

Це означає, що гравці діаспори, особливо інституціоналізовані, будучи незалежними від української держави, можуть відігравати більшу роль, ніж просто посередники, наприклад, українсько-канадських інтересів. Слід зазначити, що хоч вплив на громадську думку приймаючих сторін різних груп діаспори може бути надзвичайно ефективним у певних питаннях, ані лобісти діаспори, ані інші окремі неінституціоналізовані гравці не можуть діяти від імені української держави, оскільки певні типи роботи можуть виконуватися лише прямим представником країни, як-то посольство України в конкретній країні. Загалом діаспора не підзвітна представникам України за кордоном, але має здатність

стати масовим захисником. При цьому, вважаємо, що чим більше діяльність діаспори скоординована з представниками України в рамках публічної дипломатії, тим більш дієвою і корисною вона буде для нашої країни.

Реакція більшості розвинених країн світу на ситуацію в Україні призвела до матеріальної підтримки шляхом значної фінансової, гуманітарної та військової допомоги. Одним з напрямків діяльності діаспори є узгодження політичного послання з урядом приймаючої країни. Від початку російська агресія проти України отримала широке висвітлення в медіа та залишається на перших шпальтах численних місцевих і міжнародних інформаційних каналів і досі. Висока вагомість мотивів різноманітних проведених кампаній діаспори не викликає сумнівів і відіграє не останню роль в успіху захисту та просуванню діаспорами інтересів України. По суті, російсько-українська війна символізує все те, що відстоює весь демократичний світ: повагу до територіальної цілісності, демократії та прав людини, які були поставлені на карту в Україні.

З початком російської агресії проти України, діаспора почала приділяти особливу увагу не просто поданню інформації, а тому, як вона відображає події в Україні. Зокрема, проукраїнські лобісти наголошували, що український народ мужньо захищає своє право на свободу, тому справа українського народу є справою вільних народів. Діаспора показала, що важливою свобода і демократія в Україні. Підтримка України посилить вплив демократичних країн як країн, які виступають за демократію, свободу та мир.

Техніки стратегічної комунікації діаспори були не єдиними стратегіями, які використовувалися. Серед них варто відзначити щоденний електронний бюлетень, який містить вичерпну інформацію щодо нових подій в Україні (проект запущений для створення зв'язку між громадою, депутатами та їхніми партіями).

Діаспори все більше здійснюють політичний вплив на приймаючі країни та країни свого походження. Зокрема, групи діаспори мобілізуються кількома різними способами: шляхом надсилання грошових переказів, підтримки українських лобістських груп та поширення інформації. Групи діаспори впливають на внутрішню та зовнішню політику як країни перебування, так і країни відправлення.

Сьогодні діаспори підтримують певний тип технологічного зв'язку з іншими діаспорами, членами своєї групи та з рідною країною. Поява Інтернету, падіння комунізму та глобалізація значною мірою сприяли зростанню ідентифікації етнічної групи. Люди раптово змогли підтримувати міцні зв'язки зі своїми рідними країнами та стверджувати свою нову етнічну ідентичність у приймаючих країнах. Технологічним досягненням приділено певну увагу в дослідженнях щодо мобілізації діаспори, але щодо їх важливості досягнення інформаційно-комунікаційних технологій заслуговують на подальше вивчення.

З моменту спалаху розширеного конфлікту уряд України все більше усвідомлює дивіденди участі української діаспори та застосування м'якої сили на міжнародній арені. Окрім залучення фінансових ресурсів і прямих пожертв (які збираються надзвичайно швидко), члени українських громад за кордоном залучаються до багатьох нефінансових форм впливу діаспори, вносячи свій соціальний, політичний та інтелектуальний капітал. Деякі члени діаспори повернулися до України, щоб взяти зброю на підтримку військових зусиль.

Висновки. Підсумовуючи, вважаємо за доцільне зазначити, що сьогодні складно дати однозначну відповідь на загальні аспекти теорії та тенденції публічної дипломатії через невідпрацьованість термінологічного апарату. Однак, такі приватні аспекти, як форми та інструменти публічної дипломатії України, з нашої точки зору, можна розглядати та класифікувати.

Доцільним при аналізі форм публічної дипломатії є зокрема розуміти таку як співпрацю з діаспорою; розглядати форми на основі як синхронізації з видами, так і на основі інструментарію, який застосовується. Залежно від завдань публічної дипломатії та ситуації, що складається з кожною конкретною діаспорою, і може варіюватися набір інструментів, який застосовується.

Протягом останніх двох десятиліть численні дослідження вивчали механізми та динаміку, за допомогою яких групи діаспори можуть впливати на рідні та приймаючі суспільства. Діаспори пов'язані з низкою транснаціональних заходів / дій, таких як сприяння розвитку, зміцнення торгових відносин і підтримка економічних трансфертів (зокрема, через грошові перекази та позики). Дослідження діаспори також підкреслили її здатність сприяти обміну технологіями та людським капіталом, навчанню та обміну знаннями.

Водночас вважаємо, що українська діаспора показала, що може реально впливати на громадську думку. В сучасній закордонній українській спільноті є чимало науковців, бізнесменів, юристів, маркетологів та інших творчих людей, які могли б допомогти сформулювати і розвинути необхідні аргументи для того, щоб громадська думка приймаючих країн могла зрозуміти і донести своїм урядам те, чому Україна заслужила всебічну підтримку.

На додаток до тих, які розглядалися у цьому дослідженні, предметом подальших досліджень можуть стати й інші важливі теми. Вважаємо, що необхідно звернути увагу на легітимність впливу діаспори на політику приймаючих сторін. Незважаючи на те, що етнічні лобі брали і беруть активну участь у розробці політики багатьох приймаючих країн (в першу чергу США і Канади) протягом десятиліть, їх вплив на формування фактичної політики вивчений недостатньо. Майбутні дослідження мають з'ясувати, чи ефективні лобі діаспор взагалі, оскільки політики стали обережніше ставитися до ідей, які підтримують етнічні лобі. Можливо, у деяких випадках лобі діаспор менш ефективні, ніж неетнічні; слід звернути увагу на питання, які цікавлять як етнічні, так і неетнічні лобі, щоб визначити, яка група досягла більшого ступеня успіху. У світлі нещодавніх міжнародних подій, варто продовжити дослідження того, як найкраще використовувати діаспори для поширення демократії та сприяння розумінню демократичних цінностей у країнах походження і, зокрема, в Україні.

Використані джерела:

1. Baser B. (2014). The Awakening of a Latent Diaspora: The Political Mobilization of First- and Second-Generation Turkish Migrants in Sweden. *Ethnopolitics* 13(4): 355-376.
2. DeWind J., Segura R. (2014). *Diaspora Lobbies and the US Government: Convergence and Divergence in Making Foreign Policy*. New York: Social Science Research Council, New York University Press
3. Haney P., Vanderbush W. (1999). The Role of Ethnic Interest Groups in U.S. Foreign Policy: The Case of the Cuban American National Foundation. *International Studies Quarterly* 43(2): 341-361.
4. Helboe Pedersen H. (2013). Is Measuring Interest Group Influence a Mission Impossible? The Case of Interest Group Influence in the Danish Parliament. *Interest Groups & Advocacy* 2(1): 27-47.
5. Jimenez M. (2014). *Inventive Politicians and Ethnic Ascent in American Politics: The Uphill Elections of Italians and Mexicans to the U.S. Congress*. New York, NY: Routledge.
6. Vertovec S., 2005. *The Political Importance of Diaspora*. URL: The Political Importance of Diasporas (ox.ac.uk)
7. Висоцький О. Ю., (2020). *Публічна дипломатія: конспект лекцій*. Частина I. Дніпро: СПД «Охотнік». 56 с.
8. Діаспора України. Канада, (14.03.2022). URL: <https://lpnu.ua/news/diaspora-ukraini-kanada>
9. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021-2025 роки. URL: [public-diplomacy-strategy.pdf \(mfa.gov.ua\)](https://www.mfa.gov.ua/public-diplomacy-strategy.pdf)

References:

1. Baser B. (2014). The Awakening of a Latent Diaspora: The Political Mobilization of First- and Second-Generation Turkish Migrants in Sweden. *Ethnopolitics* 13(4): 355-376.
2. DeWind J., Segura R. (2014). *Diaspora Lobbies and the US Government: Convergence and Divergence in Making Foreign Policy*. New York: Social Science Research Council, New York University Press.
3. Haney P., Vanderbush W. (1999). The Role of Ethnic Interest Groups in U.S. Foreign Policy: The Case of the Cuban American National Foundation. *International Studies Quarterly* 43(2): 341-361.
4. Helboe Pedersen H. (2013). Is Measuring Interest Group Influence a Mission Impossible? The Case of Interest Group Influence in the Danish Parliament. *Interest Groups & Advocacy* 2(1): 27-47.
5. Jimenez M. (2014). *Inventive Politicians and Ethnic Ascent in American Politics: The Uphill Elections of Italians and Mexicans to the U.S. Congress*. New York, NY: Routledge.
6. Vertovec S., (2005). *The Political Importance of Diaspora*. Retrieved from https://www.compas.ox.ac.uk/wp-content/uploads/WP-2005-013-Vertovec_Political_Importance_Diasporas.pdf

7. Vysotskyi O. Yu., (2020). Publichna dyplomatiia: konspekt leksii. Chastyna I . Dnipro: SPD «Okhotnik». 56 s. (Vysotsky O.Y. (2020) *Public diplomacy: a summary of lectures*. Part I. Dnipro: SPD Okhotnik. 56 p. (In Ukr).
8. *Stratehiia publichnoi dyplomatii Ministerstva zakordonnykh sprav Ukrainy na 2021-2025 roky (Public diplomacy strategy of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine for 2021-2025*. 9 p. (In Ukr).
9. Diaspora Ukraini. Kanada (14.03.2022) (Diaspora to Ukraine. Canada). Retrieved from <https://lpnu.ua/news/diaspora-ukraini-kanada>. (In Ukr).

Anastasiia Tokarska,
*PhD student in International Relations,
Public Communications, and Regional Studies,
Lesia Ukrainka Volyn National University*

The Possibilities of Influence of the Ukrainian Diaspora on Public Opinion During the War

The material presented in this article is focused on international relations, public diplomacy and the activities of the Ukrainian diaspora in the conditions of Ukraine's war with Russia. The main purpose of this study is to analyse the nature and possibilities of the influence of the Ukrainian diaspora on the public opinion of the host countries during military operations, in the context of public diplomacy. The author emphasizes that, in order to achieve the main goals in the realization of their national interests, modern tools of public diplomacy are available to countries, which help: firstly, to overcome negative images of their past, secondly, to spread their values and model and, thirdly, widely communicate their comparative economic and trade advantages for foreign investment. In the conditions of Russian aggression against Ukraine, the fourth and most important is the need to rally Ukrainians abroad to ensure proper influence on the public of their countries in order to ensure the provision of political, military, humanitarian and other assistance to Ukraine in order to counter the said aggression.

The author examines the concept of public diplomacy, the essence of its forms, some features of cooperation with the diaspora. Special attention was paid to the role of the diaspora in promoting a positive image of Ukraine as a state in the conditions of military operations. The Ukrainian diaspora has shown that it can really influence public opinion in almost all countries of the world. There are many scientists, businessmen, lawyers and marketers in the Ukrainian community who could help formulate strong arguments as to why Ukraine deserves the support of the West. Ukrainian diplomacy should have these arguments at hand, and the diaspora should not just implement them, but clearly establish them in the public consciousness of the host countries. This is not a simple goal, for its implementation, in the opinion of the author, first of all, a clear understanding of what the diaspora is in the modern world, how it cooperates within the framework of the public diplomacy system of Ukraine, what tools and methods of influencing the public opinion of the host country are necessary for it available and how to evaluate such activity.

Keywords: *diaspora, public diplomacy, influence, public opinion, war.*